

Kielce, dnia 20 listopada 2020 r.

WK.60.25.2020

Pan Grzegorz Forkasiewicz
Wójt Gminy Rytwiany

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Regionalna Izba Obrachunkowa w Kielcach, na podstawie art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych¹, przeprowadziła w Urzędzie Gminy Rytwiany, w okresie od dnia 6 sierpnia do dnia 14 września 2020 r. kompleksową kontrolę gospodarki finansowej Gminy Rytwiany za 2019 rok i inne wybrane okresy. Protokół kontroli omówiono i podpisano w dniu 25 września 2020 r.

W wyniku kontroli stwierdzono nieprawidłowości i uchybienia, które powstały na skutek nieprzestrzegania obowiązujących przepisów prawa przez osoby odpowiedzialne za gospodarkę finansową Gminy Rytwiany. Wykazane nieprawidłowości i uchybienia dotyczyły w szczególności:

- I. **W zakresie księgowości i sprawozdawczości:**
 1. Stwierdzono przypadki niezachowania porządku systematycznego oraz nieprzestrzegania zasad funkcjonowania kont budżetu przy księgowaniu nw. operacji gospodarczych:
 - a) nie dokonywano na koncie 224 „Rozrachunki budżetu” w poszczególnych okresach sprawozdawczych przypisu należnych udziałów w podatku dochodowym od osób fizycznych przekazywanych przez Ministerstwo Finansów za miesiące: styczeń, luty, kwiecień, maj, lipiec, sierpień, październik 2019 r. ujmując w ewidencji wyłącznie wpływ zapisem: Wn 133 „Rachunek budżetu” i Ma 901 „Dochody budżetu”,
 - b) udzielone w 2019 r. z budżetu Gminy pożyczki krótkoterminowe ujęto w ewidencji księgowej na koncie 260 „Zobowiązania finansowe” zamiast na koncie 250 „Należności finansowe”, Nieprawidłowość narusza zasady funkcjonowania ww. kont określone w obowiązującej w jednostce polityce rachunkowości, w związku z załącznikiem nr 2 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej².
 2. W sposób nieodzwierciedlający stanu rzeczywistego ujmowano w księgach rachunkowych operacje gospodarcze związane z rozliczeniami dotyczącymi podatku od towarów i usług bowiem w ewidencji księgowej budżetu pod datą 31.12.2019 r. na stronie Ma konta

¹ Dz. U. z 2019 r. poz. 2137, dalej ustawa o regionalnych izbach obrachunkowych

² Dz. U. z 2020 r. poz. 342, dalej rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r.

106/4
2020

909-272 „Rozliczenia międzyokresowe” w korespondencji ze stroną Wn konta 272-005 „Rozliczenia VAT naliczonego” ujęto kwotę 14.207,01 zł stanowiącą nadwyżkę podatku VAT naliczonego nad podatkiem VAT należnym wynikającą z deklaracji podatkowych VAT-7 za październik (12.448,31 zł) i za listopad (1.758,70 zł) 2019 r. złożonych przez Gminny Zakład Komunalny w Rytwianach. Kwoty te zostały rozliczone w zbiorczej deklaracji VAT-7 Gminy za październik i listopad 2019 r. Analogicznie pod datą 31.12.2018 r. dokonano przeksięgowania na stronę Ma konta 909-272 w korespondencji ze stroną Wn konta 272-005 nadwyżki podatku VAT naliczonego nad VAT należnym za miesiące sierpień, październik i listopad 2018 r. w łącznej kwocie 5.702,01 zł – rozliczonych w zbiorczych deklaracjach Gminy za te okresy. W konsekwencji saldo Ma konta 909-272 bezpodstawnie wykazano w sprawozdaniu Bilans z wykonania budżetu Gminy za 2019 r. i za 2018 r. w pasywach w poz. „III. Rozliczenia międzyokresowe”. Nieprawidłowość narusza art. 4 ust. 1 i ust. 2, art. 24 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości³.

3. W sprawozdaniach jednostkowych Urzędu Gminy Rb-N o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych według stanu na koniec I, II i III kwartału 2019 r. w pozycji N.2.1 „pożyczki krótkoterminowe” w kolumnie 14 „instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych” nie wykazano należności z tytułu udzielonych z budżetu pożyczek krótkoterminowych, tj.: w Rb-N według stanu na koniec I kwartału 2019 r. powinna być wykazana kwota 43.260,00 zł, w Rb-N według stanu na koniec II kwartału 137.265,95 zł oraz w Rb-N według stanu na koniec III kwartału 2019 r. 94.005,95 zł. Nieprawidłowość narusza § 4 ust. 1 pkt 1 i § 10 ust. 4 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych⁴, w związku z § 13 ust. 1 pkt 2 Instrukcji sporządzania sprawozdań, stanowiącej załącznik nr 9 do tego rozporządzenia.
4. W sprawozdaniu Rb-NDS o nadwyżce/deficycie jednostki samorządu terytorialnego za okres od początku roku do dnia 31.12.2019 r. (korekta nr 2 z dnia 08.04.2020 r.) po stronie wykonania wykazano przychody ogółem w kwocie 4.149.429,38 zł, zamiast w kwocie 4.286.695,33 zł oraz wykazano rozchody ogółem w kwocie 1.008.295,96 zł, zamiast w kwocie 1.145.561,91 zł. Różnica w kwocie 137.265,95 zł wynika z faktu nie wykazania rozchodów i przychodów z tytułu udzielonych w 2019 r. z budżetu Gminy pożyczek krótkoterminowych. Nieprawidłowość narusza § 9 ust. 1 i ust. 2 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej⁵, w związku z § 12 pkt 5 lit. b) oraz pkt 6 „Instrukcji sporządzania sprawozdań” stanowiącej załącznik nr 36 do tego rozporządzenia.
5. W rocznym sprawozdaniu Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych Urzędu Gminy oraz Rb-PDP z wykonania dochodów podatkowych Gminy za okres 2019 r. ustalono, że zawyżono skutki decyzji wydanych przez organ podatkowy na podstawie ustawy – Ordynacja podatkowa, obliczone za okres sprawozdawczy w zakresie odroczenia terminu płatności podatku od nieruchomości od osób prawnych o kwotę 122.329,00 zł. Przedmiotowa kwota wynika z decyzji Wójta Fn.3120.II.1.2019 MB, SM z dnia 12.02.2019 r. w sprawie odroczenia terminu płatności. Zgodnie z treścią decyzji, termin spłaty rat odroczonego do dnia 17.12.2019 r.,

³ Dz. U. z 2019 r. poz. 351 ze zm., dalej ustawa o rachunkowości

⁴ Dz. U. z 2014 r. poz. 1773, dalej rozporządzenie Ministra Finansów w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych

⁵ Dz. U. z 2020 r. poz. 1564, dalej rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie sprawozdawczości budżetowej

zatem wynikające z niej skutki nie powinny być wykazywane w kolumnie 15 sprawozdania Rb-27S oraz w sprawozdaniu Rb-PDP za okres 2019 r. Powyższe narusza § 9 ust. 1 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie sprawozdawczości budżetowej oraz § 3 ust. 1 pkt 11 lit. b) w związku § 7 ust. 4 Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego, stanowiącej załącznik nr 36 do ww. rozporządzenia.

6. W zakresie stosowania klasyfikacji budżetowej stwierdzono, że dochody:
- ze sprzedaży nieruchomości rolnych w łącznej kwocie 33.605,00 zł zaklasyfikowano w 2018 r. w dziale 700 „Gospodarka mieszkaniowa”, rozdziale 70005 „Gospodarka gruntami i nieruchomościami” paragrafie 0870 „Wpływy ze sprzedaży składników majątkowych”, zamiast w dziale 010 „Rolnictwo i łowiectwo”, rozdziale 01095 „Pozostała działalność”, paragrafie 0770 „Wpłaty z tytułu odpłatnego nabycia prawa własności oraz prawa użytkowania wieczystego nieruchomości”,
 - z tytułu czynszu dzierżawy gruntów na cele rolne w kwocie 2.140,21 zł zaklasyfikowano w 2019 r. w dziale 700 „Gospodarka mieszkaniowa”, rozdziale 70005 „Gospodarka gruntami i nieruchomościami”, zamiast w dziale 010 „Rolnictwo i łowiectwo”, rozdziale 01095 „Pozostała działalność”.

Powyższe narusza zasady klasyfikacji działów, rozdziałów i paragrafów dochodów określone w załącznikach Nr 1-3 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych⁶.

II. W zakresie wykonania budżetu:

1. Przekroczono limity wydatków ustalone w planie finansowym jednostki Urzędu na dzień 15.10.2019 r. w łącznej kwocie 1.706,91 zł w podziałkach klasyfikacji budżetowej: 010/01030/2850, 750/75023/4300, na dzień 15.11.2019 r. w łącznej kwocie 50.506,47 zł w podziałkach klasyfikacji budżetowej: 750/75023/4210, 750/75075/4300, 900/90002/4300. Nieprawidłowość narusza art. 44 ust. 1 pkt 2 i pkt 3 oraz art. 254 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁷.
2. W 2019 r. wystąpiły przypadki, iż zaangażowania wydatków budżetowych na kwotę ogółem 20.295,00 zł dokonano na podstawie otrzymanej faktury VAT, zamiast w dacie zawarcia umowy lub w okresie sprawozdawczym, w którym zawarto umowę, co narusza art. 40 ust. 2 pkt 2 ustawy o finansach publicznych oraz zasady funkcjonowania konta 998 „Zaangażowanie wydatków budżetowych roku bieżącego” określone w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r.
3. Nieterminowo regulowano zobowiązania w łącznej kwocie 2 685,13 zł wynikające z konta 201 „Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami” według stanu na dzień 31.12.2019 r., co narusza art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy o finansach publicznych. Ponadto ustalono, że transza dotacji podmiotowej za miesiąc wrzesień 2019 r. dla Gminnego Zakładu Komunalnego w Rytwianach w kwocie 11.708,00 zł została przekazana nieterminowo w dniu 4.10.2019 r., tj. ze zwłoką 9 dni w stosunku do terminu określonego w pkt 5 załącznika Nr 1 do Zarządzenia Wójta Gminy

⁶ Dz. U. z 2014 r. poz. 1053 ze zm., dalej rozporządzenie Ministra Finansów w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych

⁷ Dz. U. z 2019 r. poz. 869 ze zm., dalej ustawa o finansach publicznych

Nr 6/2017 z dnia 20.01.2017 r., zgodnie z którym przekazanie dotacji następuje w transzach miesięcznych w wysokości kwot określonych w uchwale budżetowej do 25 dnia każdego miesiąca, co również narusza art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy o finansach publicznych.

III. W zakresie dochodów budżetowych:

1. Opłatę za obowiązujące przez 340 dni 2019 r. zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych wydane dla przedsiębiorcy o nr karty kontowej 37 ustalono oraz pobrano w kwocie 3.752,09 zł, zamiast w kwocie 3.957,60 zł. Powyższe narusza art. 11¹ ust. 2, 5 oraz 8 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi⁸.
2. W zakresie prawidłowości sporządzenia w Urzędzie Gminy deklaracji na podatek od nieruchomości na 2019 r. stwierdzono, że:
 - złożone deklaracje sporządzono niezgodnie ze wzorem określonym: w uchwale Nr XII/59/2015 Rady Gminy z dnia 3 listopada 2015 r. w sprawie określenia wzorów formularzy i deklaracji podatkowych, ze zmianami wprowadzonymi uchwałą Nr XIII/67/2015 Rady Gminy z dnia 30 listopada 2015 r. (deklaracja pierwotna) oraz w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 30 maja 2019 r. w sprawie wzorów informacji o nieruchomościach i obiektach budowlanych oraz deklaracji na podatek od nieruchomości⁹ (korekta deklaracji), gdyż w poz. D1 „Powierzchnia gruntów” oraz w poz. D2 „Powierzchnia użytkowa budynków lub części” wykazywano także powierzchnie podlegające zwolnieniom z podatku, zamiast wyłącznie podlegające opodatkowaniu oraz nie wykazano danych w zakresie wysokości zobowiązania podatkowego;
 - wykazane w deklaracjach powierzchnie gruntów i budynków zwolnione z opodatkowania na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 15 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych¹⁰ nie wynikają z ewidencji gruntów i budynków, co narusza art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne¹¹;
 - nie wykazano do opodatkowania powierzchni budynków mieszkalnych, przekazanych w najem osobom fizycznym i niestanowiących odrębnych nieruchomości, co narusza art. 3 ust. 1 pkt 4 lit. a) ustawy o podatkach i opłatach lokalnych;
 - pomimo licznych zmian w zakresie podlegających opodatkowaniu powierzchni wynajmowanych mieszkań nie składano korekt deklaracji, za wyjątkiem złożonej w dniu 01.10.2019 r. (w której nieprawidłowo wskazano okres jej obowiązywania), czym naruszono art. 6 ust. 9 pkt 2, w związku z art. 6 ust. 3 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych;
 - nie dokonano zapłaty obliczonego w deklaracji podatku od nieruchomości za 2019 r., co narusza art. 6 ust. 9 pkt 3 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych.Powyższe wskazuje, że nie dokonano czynności sprawdzających złożonych deklaracji mających na celu sprawdzenie terminowości składania deklaracji, wpłacania podatków oraz stwierdzenie formalnej poprawności deklaracji oraz ustalenie stanu faktycznego w zakresie niezbędnym do stwierdzenia zgodności z przedstawionymi dokumentami, co narusza art. 272 pkt 1-3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa¹².

⁸ Dz. U. z 2019 r. poz. 2277 ze zm., dalej ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi

⁹ Dz. U. z 2019 r. poz. 1104, dalej rozporządzenie Ministra Finansów w sprawie wzorów informacji o nieruchomościach i obiektach budowlanych oraz deklaracji na podatek od nieruchomości

¹⁰ Dz. U. z 2019 r. poz. 1170 ze zm., dalej ustawa o podatkach i opłatach lokalnych

¹¹ Dz. U. z 2020 r. poz. 276 ze zm., dalej ustawa Prawo geodezyjne i kartograficzne

¹² Dz. U. z 2020 r. poz. 1325 ze zm., dalej ustawa Ordynacja podatkowa

3. W dokumentacji podatkowej nie sporządzano i nie przechowywano kopii decyzji wymiarowych dotyczących podatków pobieranych od osób fizycznych za 2019 r. Nieprawidłowość narusza art. 210 § 1 pkt 8 ustawy Ordynacja podatkowa, w związku z art. 210 § 1a tej ustawy oraz § 4 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 października 2010 r. w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego¹³. Nadto brak kopii narusza zasady wynikające z załącznika Nr 2 „Jednolity rzeczowy wykaz akt organów gminy i związków międzygminnych oraz urzędów obsługujących te organy i związki” do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 stycznia 2011 roku w sprawie instrukcji kancelaryjnej, jednolitych rzeczowych wykazów akt oraz instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania archiwów zakładowych¹⁴.
4. W 2019 r. wystąpiły przypadki dokonywania na kontach podatników przypisu podatku od nieruchomości, leśnego i rolnego od osób prawnych pod inną datą niż data wpływu deklaracji podatkowej do Urzędu, czym naruszono § 4 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego, w związku z art. 21 § 1 pkt 1 ustawy Ordynacja podatkowa.

IV. W zakresie wydatków budżetowych:

1. Kontrola prawidłowości ustalenia i wypłacenia wynagrodzenia dla pracowników zatrudnionych na podstawie umowy o pracę wykazała, że pracownikom Urzędu Gminy Rytwiany zatrudnionym:
 - na stanowisku Inspektor ds. kadr, bhp, promocji gminy i spraw społecznych pismem znak: OR.212.2.2019.EM z dnia 29.03.2019 r. zmieniającym warunki umowy o pracę, ustalono od dnia 1.01.2019 r. wynagrodzenie zasadnicze wg XII kategorii zaszeregowania w kwocie 4.130,00 zł, pomimo iż maksymalne wynagrodzenie zasadnicze wg XII kategorii zaszeregowania, ustalone zgodnie z postanowieniami regulaminu wynagradzania stanowi kwotę 4.000,00 zł. Ogółem w okresie od dnia 01.01.2019 roku do dnia 31.07.2019 roku ww. pracownikowi zawyżono wypłacone wynagrodzenie o kwotę 2.906,70 zł.
 - na stanowisku Kierownik Referatu Inwestycji Infrastruktury i Środowiska pismem znak: OR.2122.26.2019.EM z dnia 29.03.2019 r. zmieniającym warunki umowy o pracę, ustalono od dnia 1.01.2019 r. wynagrodzenie zasadnicze wg XV kategorii zaszeregowania w kwocie 4.930,00 zł, pomimo iż maksymalne wynagrodzenie zasadnicze wg XV kategorii zaszeregowania, ustalone zgodnie z postanowieniami regulaminu wynagradzania stanowi kwotę 4.900,00 zł. Ogółem w okresie od dnia 01.01.2019 roku do dnia 31.07.2019 r. ww. pracownikowi zawyżono wypłacone wynagrodzenie o kwotę 250,44 zł. Ustalone kwotowo wynagrodzenie zasadnicze ww. pracowników nie przekracza maksymalnego wynagrodzenia zasadniczego przewidzianego w regulaminie wynagradzania dla kategorii zaszeregowania jakie mogłyby zostać zastosowane dla ww. stanowisk (XV i XVII). Nieprawidłowość narusza postanowienia obowiązującego w jednostce regulaminu wynagradzania ustalonego Zarządzeniem Wójta Nr 14/2019 z dnia 14.03.2019 r.

¹³ Dz. U. Nr 208, poz. 1375, dalej rozporządzenie Ministra Finansów w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego

¹⁴ Dz. U. Nr 14, poz. 67 ze zm., dalej rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów w sprawie instrukcji kancelaryjnej, jednolitych rzeczowych wykazów akt oraz instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania archiwów zakładowych

2. W 2019 r. dokonano wypłaty dwóm pracownikom nagrody jubileuszowej z opóźnieniem wynoszącym od 29 do 101 dni co narusza § 8 ust. 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 maja 2018 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych¹⁵.
3. Należna wpłata na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych za miesiąc maj 2019 r. w kwocie 1.176,00 zł została zapłacona z naruszeniem terminu określonego w art. 49 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych¹⁶.
4. W 2019 r. z budżetu udzielono dotacji podmiotowej dla Stowarzyszenia Rozwoju wsi Sichów Duży i okolic na prowadzenie gimnazjum w kwocie 87.085,79 zł. Do wyliczenia dotacji na jednego ucznia zastosowano nieprawidłowy wzór oraz wagi (P1 zamiast P2), niezgodnie z danymi z *Algorytmu podziału części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego na rok 2019*, stanowiącego załącznik do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 grudnia 2018 r. w sprawie sposobu podziału części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego w roku 2019. Ponadto w 2019 r. nie dokonano korekty wyrównania dotacji za miesiące styczeń – marzec oraz nie naliczono dotacji w miesiącach kwiecień - sierpień według metryczki subwencji oświatowej na 2019 rok, co skutkowało заниżeniem przekazanej dotacji o kwotę 5.034,72 zł. Zgodnie z zapisami art. 26 ust. 1 ustawy z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych¹⁷, niepubliczne szkoły, w których jest realizowany obowiązek szkolny lub obowiązek nauki, otrzymują na każdego ucznia dotację z budżetu jednostki samorządu terytorialnego będącej dla tych szkół organem rejestrującym, w wysokości równej kwocie przewidzianej na takiego ucznia w części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostki samorządu terytorialnego.

V. W zakresie rozliczeń z jednostkami:

Nie dokonywano w 2019 r. kontroli i oceny działalności Gminnego Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Rytwianach, co narusza art. 121 ust. 1-4 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej¹⁸.

Kontrola wykazała ponadto, że wnioski pokontrolne nr 1, nr 2 i nr 17 sformułowane w wystąpieniu pokontrolnym WK.60.39.2016.219.2017 z dnia 20.01.2017 r. na podstawie wyników poprzedniej kontroli kompleksowej przeprowadzonej w 2016 r. nie zostały wykonane. W dalszym ciągu występują nieprawidłowości w zakresie niebieżącego ujmowania zaangażowania wydatków na koncie 998 „Zaangażowanie wydatków budżetowych roku bieżącego”, dokonywania zapisów o zdarzeniach na kontach księgi głównej w ujęciu systematycznym oraz przekroczenia upoważnienia do dokonywania wydatków zgodnie z planem finansowym.

Stwierdzone w trakcie kontroli nieprawidłowości i uchybienia były w głównej mierze wynikiem nieprzestrzegania przepisów prawnych dotyczących gospodarki finansowej i rachunkowości Gminy, a także niewłaściwego funkcjonowania kontroli zarządczej.

¹⁵ Dz. U. z 2018 r. poz. 936 ze zm., dalej rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych,

¹⁶ Dz. U. z 2020 r. poz. 426 ze zm., dalej ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych

¹⁷ Dz. U. z 2020 r. poz. 17, dalej ustawa o finansowaniu zadań oświatowych

¹⁸ Dz. U. z 2020 r. poz. 295 ze zm., dalej ustawa o działalności leczniczej

Niezależnie od wyszczególnienia indywidualnej odpowiedzialności za powstanie nieprawidłowości w poszczególnych dziedzinach funkcjonowania Gminy poprzez wskazanie merytorycznych pracowników w protokole z kontroli, Wójt oraz Skarbnik ponoszą w odpowiednim zakresie, odpowiedzialność z tytułu nadzoru, za opisane w wystąpieniu pokontrolnym nieprawidłowości.

Obowiązki w zakresie prowadzenia rachunkowości oraz nadzorowania prac z tego zakresu spoczywały na Skarbniku. Prawa i obowiązki głównego księgowego (skarbnika) określają przepisy art. 54 ustawy o finansach publicznych.

Organem wykonawczym gminy jest Wójt, na którym spoczywają obowiązki dotyczące m.in. przygotowania projektów uchwał Rady Gminy, wykonywania budżetu i gospodarowania mieniem gminy, a także ogólna odpowiedzialność za prawidłową gospodarkę finansową gminy (art. 30 ust. 1 i 2, art. 60 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym). Wójt, jako organ wykonawczy, wykonuje zadania przy pomocy Urzędu Gminy, którego jest kierownikiem (art. 33 ust. 1 i 3 ustawy). Odpowiedzialność za gospodarkę finansową Urzędu, jako jednostki sektora finansów publicznych, w tym za wykonywanie obowiązków w zakresie kontroli wewnętrznej, spoczywa na Wójcie (kierowniku jednostki) zgodnie z art. 53 ust. 1 i art. 69 ust. 1 ustawy o finansach publicznych.

WNIOSKI POKONTROLNE

Przedstawiając powyższe ustalenia kontroli Regionalna Izba Obrachunkowa w Kielcach, na podstawie art. 9 ust. 2 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych, wnosi o ich wykorzystanie celem usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości poprzez realizację niżej przedstawionych wniosków pokontrolnych oraz podjęcie innych niezbędnych działań w celu niedopuszczenia do powstania podobnych nieprawidłowości w dalszej działalności.

1. Rzetelnie prowadzić księgi rachunkowe budżetu, w sposób odzwierciedlający stan rzeczywisty oraz zapisów operacji gospodarczych dokonywać na kontach księgi głównej w ujęciu systematycznym, zgodnie z art. 4 ust. 1 i 2, art. 15 ust. 1 oraz art. 24 ust. 2 ustawy o rachunkowości, z uwzględnieniem zasad funkcjonowania kont określonych w załączniku Nr 2 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r., a w szczególności:
 - a) wpływ udziałów w podatku dochodowym od osób fizycznych ujmować w księgach rachunkowych budżetu zapisem: Wn 133 „Rachunek budżetu” i Ma 224 „Rozrachunki budżetu”, przypis należnych dochodów (pod datą ostatniego dnia miesiąca za który udziały wpłynęły) ujmować zapisem: Wn 224 „Rozrachunki budżetu” i Ma 901 „Dochody budżetu”,
 - b) udzielone z budżetu Gminy pożyczki ujmować na koncie 250 „Należności finansowe”,
 - c) nie ujmować na koncie 909 „Rozliczenia międzyokresowe” zobowiązań wobec samorządowego zakładu budżetowego z tytułu rozliczeń podatku od towarów i usług.
2. Zobowiązania regulować w terminach ich wymagalności, zgodnie z art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy o finansach publicznych.
3. Sprawozdania z operacji finansowych sporządzać rzetelnie i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym, stosownie do § 4 ust. 1 pkt 1 i § 10 ust. 4 rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych, a w szczególności w sprawozdaniu Rb-N o stanie

należności oraz wybranych aktywów finansowych w pozycji N.2 „Pożyczki” wykazywać udzielone z budżetu Gminy pożyczki, stosownie do § 13 ust. 1 pkt 2 „Instrukcji sporządzania sprawozdań” stanowiącej załącznik nr 9 do tego rozporządzenia.

4. Przyjąć i stosować rozwiązania mające na celu prawidłowe i rzetelne sporządzanie sprawozdań budżetowych, poprzez wykazywanie w nich danych zgodnych z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej, w sposób określony w Instrukcji sporządzania sprawozdań, zgodnie z § 9 ust. 1 i ust. 2 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie sprawozdawczości budżetowej, a w szczególności:
 - a) w sprawozdaniu Rb-NDS o nadwyżce/deficycie jednostki samorządu terytorialnego dane dotyczące przychodów i rozchodów jednostki samorządu terytorialnego po stronie wykonania wykazywać zgodnie z wykonanymi przychodami i rozchodami, wynikającymi z urządzeń księgowych za dany okres sprawozdawczy, stosownie do § 12 pkt 5 lit. b) i pkt 6 „Instrukcji sporządzania sprawozdań”, stanowiącej załącznik nr 36 do tego rozporządzenia,
 - b) W sprawozdaniach Rb-27S i Rb-PDP wykazywać prawidłowe kwoty skutków decyzji wydanych przez organ podatkowy na podstawie ustawy Ordynacja podatkowa, obliczone za okres sprawozdawczy w zakresie odroczenia terminu płatności, zgodnie z § 9 ust. 1 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie sprawozdawczości budżetowej oraz § 3 ust. 1 pkt 11 lit. b) w związku z § 7 ust. 4 Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego, stanowiącej Załącznik Nr 36 do tego rozporządzenia.
5. Sporządzić skorygowane sprawozdanie Rb-PDP za 2019 r. oraz przekazać je do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach w terminie 5 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia, zgodnie z § 24 ust. 6 i 9 „Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego”, stanowiącej załącznik Nr 36 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie sprawozdawczości budżetowej.
6. Prawidłowo stosować w planowaniu, ewidencji i sprawozdawczości klasyfikację dochodów i wydatków określoną w rozporządzeniu Ministra Finansów w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych, w szczególności zgodnie z opisem zawartym w części pierwszej niniejszego wystąpienia.
7. Wydatków budżetowych dokonywać w granicach kwot określonych uchwałą budżetową oraz planem finansowym, z uwzględnieniem prawidłowo dokonanych przeniesień i zgodnie z planowanym przeznaczeniem, w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasady uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów, zgodnie z art. 44 ust. 1 pkt 2 i pkt 3 oraz art. 254 pkt 3 ustawy o finansach publicznych.
8. W księgach rachunkowych na bieżąco ujmować zaangażowanie wydatków na koncie 998 „Zaangażowanie wydatków budżetowych roku bieżącego”, tj. pod faktyczną datą powstania zaangażowania, stosownie do art. 40 ust. 2 pkt 2 ustawy o finansach publicznych i zasad funkcjonowania tego konta określonych w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r.
9. Opłaty za wydane zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych ustalać i pobierać w prawidłowych wysokościach, zgodnie z art. 11¹ ust. 2, 5 oraz 8 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

10. Rzetelnie sporządzać w Urzędzie Gminy deklarację na podatek od nieruchomości oraz dokonywać zapłaty należnego podatku, a w szczególności:
 - wykazywać dane zgodnie ze wzorem deklaracji, określonym w rozporządzeniu Ministra Finansów w sprawie wzorów informacji o nieruchomościach i obiektach budowlanych oraz deklaracji na podatek od nieruchomości,
 - wykazywać powierzchnie gruntów i budynków wynikające z ewidencji gruntów i budynków, stosownie do art. 21 ust. 1 ustawy Prawo geodezyjne i kartograficzne;
 - wykazywać do opodatkowania powierzchnie budynków mieszkalnych przekazanych w najem osobom fizycznym i niestanowiących odrębnych nieruchomości, stosownie do art. 3 ust. 1 pkt 4 lit. a) ustawy o podatkach i opłatach lokalnych;
 - w sytuacji zaistnienia zdarzeń mających wpływ na wysokość opodatkowania, powstanie lub wygaśnięcie zobowiązania w trakcie roku, prawidłowo sporządzać korektę deklaracji na podatek od nieruchomości, stosownie do art. 6 ust. 9 pkt 2, w związku z art. 6 ust. 3 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych;
 - dokonywać zapłaty obliczonego w deklaracji podatku od nieruchomości, stosownie do art. 6 ust. 9 pkt 3 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych.
11. Dokonywać czynności sprawdzających złożonych deklaracji mających na celu sprawdzenie terminowości: składania deklaracji oraz wpłacania podatków, jak również stwierdzenie formalnej poprawności deklaracji oraz ustalenie stanu faktycznego w zakresie niezbędnym do stwierdzenia zgodności z przedstawionymi dokumentami, stosownie do art. 272 pkt 1-3 ustawy Ordynacja podatkowa.
12. Sporządzić korektę deklaracji Gminy na podatek od nieruchomości za 2019 r. oraz lata ubiegłe z uwzględnieniem okresu przedawnienia oraz dokonać zapłaty podatku, mając na uwadze ustalenia niniejszej kontroli.
13. Sporządzać kopie decyzji wymiarowych i przechowywać je przez okres 10 lat kalendarzowych poczynając od 1 stycznia roku następnego od daty zakończenia sprawy, stosownie do § 4 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego oraz art. 210 § 1 pkt 8 i art. 210 § 1a ustawy Ordynacja podatkowa jak również postanowień załącznika Nr 2 „Jednolity rzeczowy wykaz akt organów gminy i związków międzygminnych oraz urzędów obsługujących te organy i związki” do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów w sprawie instrukcji kancelaryjnej, jednolitych rzeczowych wykazów akt oraz instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania archiwów zakładowych, zgodnie z którym decyzje wymiarowe posiadają kategorię archiwalną B-10.
14. Przypisu podatku od nieruchomości, rolnego oraz leśnego dokonywać pod datą wpływu do Urzędu deklaracji, stosownie do § 4 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego, w związku z art. 21 § 1 pkt 1 ustawy Ordynacja podatkowa.
15. Prawidłowo określać kategorię zaszerzegowania pracowników zatrudnionych na podstawie umowy o pracę oraz wynagrodzenie zasadnicze dla poszczególnych kategorii ustalać w wysokości nie wyższej niż określone postanowieniami obowiązującego regulaminu wynagradzania pracowników Urzędu Gminy.

16. Nagrody jubileuszowe dla pracowników samorządowych wypłacać niezwłocznie po nabyciu przez pracownika prawa do tej nagrody, stosownie do § 8 ust. 4 rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych.
17. Wpłaty na PFRON dokonywać w terminie do 20 miesiąca następującego po miesiącu, w którym zaistniały okoliczności powodujące powstanie obowiązku wpłat, stosownie do art. 49 ust. 2 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.
18. Prawidłowo dokonywać ustalenia wysokości należnej dotacji na dany rok na jednego ucznia, zgodnie z danymi zawartymi w algorytmie podziału części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego, który stanowi załącznik do obowiązującego rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie sposobu podziału części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego oraz w wysokości równej kwocie przewidzianej na takiego ucznia w części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostki samorządu terytorialnego, stosownie do art. 26 ust. 1 ustawy o finansowaniu zadań oświatowych.
19. Dokonywać kontroli i oceny działalności Gminnego Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Rytwianach na podstawie art. 121 ust. 1-4 ustawy o działalności leczniczej.
20. Zapewnić konsekwentne realizowanie wniosków pokontrolnych wydane przez Regionalną Izbę Obrachunkową w Kielcach, mając na celu usunięcie w sposób trwały nieprawidłowości stwierdzonych w wyniku czynności kontrolnych przeprowadzonych w jednostce.

Regionalna Izba Obrachunkowa w Kielcach, na podstawie art. 9 ust. 3 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych, oczekuje od Pana Wójta zawiadomienia o wykonaniu wniosków pokontrolnych lub przyczynach ich niewykonania, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia.

Do wniosków zawartych w wystąpieniu służy prawo złożenia zastrzeżeń na podstawie art. 9 ust. 3 i ust. 4 przedmiotowej ustawy do tutejszego Kolegium, za pośrednictwem Prezesa Izby, w terminie 14 dni od daty otrzymania wystąpienia pokontrolnego.

**Zbigniew
Rękas**

Elektronicznie podpisany Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach
przez Zbigniew Rękas
Data: 2020.11.20
09:15:52 +01'00'

Zastępca Prezesa

Zbigniew Rękas

Do wiadomości:

Rada Gminy w Rytwianach